మధ్యవర్తి

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

"అసలు నువ్వు నాకొడుకువే కాదు. ఫో ముందు బయటికి!"

"అదేమో నీకు తెలియాలి, మాఅమ్మకు తెలియాలి! నేనుమాత్రం వెయ్యిరూపాయి లక్కఁష పెడితేగాని ఎక్కడికీ కదిలేది లేను."

"వెయ్యిరూపాయలు! ఈ రోజుల్లో! పాపం, నువ్వు ఎప్పుడు అడుగుతావా అని కుప్పపోసుకుకూర్చున్నా! ఏంచేస్తావు వెయ్యిరూపాయలతో? మూటా మూటా మెడకు ఉరిపోసుకుంటావా?"

"మీ కటువంటి అనుమానం ఉంటే నోట్లుగానే ఇవ్వండి!"

"నోట్లో నల్ల బొగ్గులో—వాటితో ఏం చేస్తావన్నాను!"

"ఏదో చేస్తానన్నాను! నీ కదంతా ఎందుకు? హోటలుపెట్టుకు బతుకుతాను."

"అదే! అటువంటి దేదో చేస్తే కాని నువు నాప్రతిష్ఠ బాగా నిలబెట్టినవాడివి కావు. ఏం?"

"నేనెవరో, మీరెవరో? మీప్రతిష్ఠ నేను నిలబెట్టే దేమిటి, కనీసం మీకొడుకునన్నా కానప్పుడు!"

"ఆకూత నువ్వు కూస్తున్నావుకాని, ఇంకా లోకమంతా కుయ్యటం లేదుగా, కోడై!"

"మొదట నువ్వే కూశావో నేనే కూశానో మనిద్దరికీ తెలుసు... అయినా, నాకు పోట్లాడటం సరదా అనుకోకండి. అటువంటప్పుడు, అసలువిషయందగ్గిర తగాదాపడటం ఎట్లాగూ తప్పేటట్టు లేదు, వ్యర్థకలహంలోకి కూడా ఎందుకు దించుతారు?"

"మాటలు నేర్చావు, చాతకాని వెధవా! పోయి సంపాదించు. నిన్ను బియ్యే చదివించి నీ కోసం ఎంతతగలెయ్యాలో అంతా తగలేశాను. ఇక నాదగ్గిర చిల్లిగవ్వ లేదు."

"ఆసంపాదనకే పెట్టుబడి కావాలిసి వెయ్యిరూపాయలు అడిగాను. అవి పెట్టుకొని యావజ్జీవమూ తిందామని కాదు."

"నీజన్మకు పెట్టుబడి అదివరకే అయిపోయింది. ఇక దమ్మిడీలేదు.... ఉద్యోగం చేసి యేడుస్తావని ఆపెద్దమనిషి కాళ్లా వేళ్లాబడి శిఫారసుచెయ్యటానికి వప్పిస్తే, ఆయన్ను కాస్తా అవమానపరిచి, నాకు ఆయన మొహం చూడటానిక్కూడా తలవంపులుగా చేస్తావా?"

“ అవమాన మేమిటి ? నా కిప్పటికీ అర్థంకాకుండా ఉంది, తన తమ్ముడికొడుక్కు పదిరూపాయల ఉద్యోగం ఇప్పించలేనివాడు నాఉద్యోగానికి ఎట్లా శిఫార్సుచెయ్యగలడో ! కళ్లూ, చెవులూ లేనివాళ్లకు చెప్పండి ఇటు వంటి కబుర్లు. ”

“ వాళ్లే నయం ! —నీమాదిరిగా దురహంకారంతో గింజుకోక, రోజు కో పావ లాడబ్బులు యాచించుకోగలుగుతున్నారు. ”

“ అవును ఆపని మీ ప్రతిష్ఠకు భంగ కారికాదుకూడానూ !... మొత్తానికి మంచి ఉపాయం కనిపెట్టావు—నన్ను అసలువిష యాన్నించి తప్పించి నాచేత అవీ ఇవీ వాగించటం ! ... నా కీ కబుర్లతో ఏమీ పనిలేదు. నే నింకోవిషయం ప్రసంగించను. నాకు కనీసం వెయ్యిరూపాయలు కావాలి. ఎప్పు డిస్తావో చెప్పు. అంతదాకా పెద్దమ నిషితరహాగా ఊరుకుంటాను. ఆపైన ఒక్క క్షణంకూడా ఈ కొంపలో ఎవరికీ నిద్రాహా రాలు లేకుండా చేస్తాను, చేసితీరుతాను! ”

“ నీతాతముల్లె దాచావా ఏమిటి నాదగ్గిర ? ”

“ నాతాతముల్లె కాకపోతే నీస్వా ర్జితం నాకిమ్మన్నానా ఏమిటి ? నీడబ్బు నాకు విషతుల్యం నాతాతముల్లె ఎనిమిదెకరా లుండాలి. ఏంచేశా వదంతాను ? దాన్లో నా కెంతవస్తుందో అంతా పంచండి. మీరు హరీ అన్నతరవాత మిగతాదాని సంగతి చూస్తాం! ”

“ మాటలు తిన్నగా రానీ, పుండా కోర్ ! నీఅక్కలపెళ్లికి మూడేసి మూడేసి వేలు పోశాను. నీదినవారాలకు మూడువేలు పైగా తగలేశాను. నీతాతముల్లె అప్పుడే పోయింది. నడు ముందు బయటికి !”

“నాతాతముల్లెకు నాకన్నా ముందు నా అక్కలమొగుళ్లు వారసుల్లే ఉన్నారు. తలా వెయ్యినూటపదహారూ, వెండిసా మానూ, అవన్నీ కట్టబెట్టి అల్లుళ్లచేత నానా బూతులూ పడటాని కభ్యంతరం లేదు కాని కొడుక్కు ‘ బతుకుతానో, భగవంతుడా! ’ అంటే ఇవ్వటానికి చిల్లిగవ్వ లేదు! ”

“ నిన్ను నేను బతకవద్దన్నానా ? భరణం ఇస్తాను, ముండ కిచ్చినట్లు, తింటూ ఉండు ! ”

“ నాకాభరణం అక్కర్లేదనే చెప్పటం. నేను కానీ కావాలన్నా మిమ్మల్ని అడ గాలి. ఎందుకని మీచేత అడిగించుకోవాలి. రేపు యీముండభరణమే నాభార్యాకూడా పంచుకోవాలి—దాని కేదైనా కావాలంటే అది నన్ను ప్రార్థించటమూ, నేను మీతో మనవిచేసుకోవటమూ ! తమ శలవైతే కద్దు, లేకుంటే లేదు....నా కిదంతా పనికిరాదు. నాకు వెయ్యిరూపాయలు కావాలి. ఎందుకు కావాలోకూడా చెప్పను. ఇవ్వకపోతే కొంపకు చిచ్చుపెట్టి తీరుతాను. అట్లా చెయ్యకపోతే నేను మీకొడుకును కాదు. ”

“ నువ్వసలు నాకొడుకువే కాదు. ఫో అవతలికి!...నువ్వూ, నీపెళ్లామూ ! ”

"దానిజోలి ఎత్తకండి, నాకు తూలుతుంది. నేను తూలితే మనిషిని కాను!"

వారంరోజులనించీ ఈ విధంగా నడుస్తున్నది దశరథరామయ్యకూ, కొడుకు హనుమంతరావుకూ.

ఏరకంమనుష్యులు ఆరకంమనుష్యులతో అతికిపోతారని తెలేనివాళ్లు అనుకుంటారు. కాని అది పూర్తిగా నిజం కాదు. ఇద్దరు మంచివాళ్లవిషయంలో తప్ప అది వర్తించదు. ఇద్దరు చెడ్డవాళ్లకు వాళ్ల దుర్గుణాల సామ్యం వల్ల పొసగటం అసంభవం ఇద్దరుపిసినిగొట్టులకు ఎట్లా పొసగుతుంది? గుణాలయొక్క మంచిచెడ్డలు నిర్ణయించటానికి ఇది ఒక మంచి ఉపాయంకూడానూ. ఒక గుణాన్ని ఆగుణంతోనే పరీక్షచెయ్యాలి. ఏగుణం కలవాడు ఆగుణమే ఇతరల్లో చూసి సహించలేడో, అది దుర్గుణం. మానవులను ఎడం చేసేవి దుర్గుణాలు. మానవులను దగ్గిరికిచేర్చి జాతికి ఐకమత్యమూ, బలమూ చేకూర్చేవి సద్గుణాలు.

ఈ తండ్రీ కొడుకులు అనేకవిషయాల్లో ఒకరి నొకరు పోలినవారే. కాని ఇద్దరికీ పడలేదు. హనుమంతరావుకున్న ఓర్పులేనితనం చూస్తే దశరథరామయ్యకు ఒళ్లుమంట; దశరథరామయ్యకు ఓర్పులేకపోవటం చూస్తే హనుమంతరావుకు ఒళ్లు మండేది. కాస్త కోపంరాగానే అవతలవాణ్ణి గడ్డిపరకకింద కట్టివెయ్యటం తండ్రిలో పెద్దదుర్గుణ మని హనుమంతరావునమ్మకం. కాస్త వాదనలోకి దిగగానే తన్ను "నువ్వు,నువ్వు" అని సంబోధించటమేకాక, తనొక వెంట్రుక కింద కట్టి మాట్లాడటం తనకొడుకు కున్న పెద్దతెగులని దశరథరామయ్యనమ్మకం. వీరిద్దరితగాదా పరిష్కారం.అయ్యే దెట్లా?

తను మాట్లాడేదాన్లో పాయింటు ఉన్నదని దశరథరామయ్య కొడుక్కు తెలియచెయ్యాలని ప్రయత్నంచేస్తూ, అతను అది చూడకపోవటం చూచి మరింత మండిపడేవాడు. సరిగా అదేసమయంలో హనుమంతరావుకూడా తన పాయింటు తండ్రికి విప్పి చూపిస్తూ, ఆయన దాన్ని గమనించకపోతే మరింత మండిపడేవాడు.

"ఏంరా, అబ్బాయి! శేషగిరిరావుగారితో మాట్లాడాను. నీకు ఉద్యోగం ఇప్పిస్తా నన్నాడు. కాస్త ఆయనకు కనపడుతూఉండు అప్పుడప్పుడూ!"

"ఆయన ఎట్లా ఇప్పిస్తాడు నాన్నగారూ? ఆయన కంత పలుకుబడే ఉంటే, నరసింహారావునిరుద్యోగిగా ఉండటమేమిటి?"

ఈ పోట్లాట ఈ విధంగా ప్రారంభమయిందంటే ఎవరైనా నమ్మగలరా?

కాని ఇది ఇట్లా ప్రారంభం కావటం సౌభాగ్యమ్మగారు కళ్లారా చూస్తూ, చెవులారా విన్నది. ఆరోజు కారోజు ఈవివాదం పెరిగిపోతున్నవైనం చూసి ఆవిడ తనకళ్లనూ, చెవులనూ తనే నమ్మలేకపోయింది. చదరం

గం మొదలైన ఆటల్లో ఆడేవాళ్లకన్న చూసేవాళ్లకు ఆటయొక్క కిటుకులు బాగా తెలిసినట్టు, ఆవిడకు ఈ కలహం ఎంతవృథా కలహమో తండ్రికొడుకులకన్న బాగా తెలుసును. ఆ ఇద్దరూ చిన్న అగ్గికణకాని ఒక మండదగిన కట్టెకాని లేకుండా, గారడీ చేసినట్టు, పెద్దజ్వాల తయారుచేశారు. ఇది చల్లారాలంటే ఎక్కువశ్రమకూడా అవసరం లేదు. తండ్రికొడుకు లిద్దరూ, తమవల్ల పొరపా టుందని చెంపలు వాయించుకోను కూడా అక్కర్లేదు. రెండోవారు చెప్పే మాటల్లో కించిత్తు సబబు ఉందేమో చూతామని అనుకుంటే చాలును—ఈ తగాదా కట్టుపడిపోతుంది. ఎవరికన్న ఎవరు రెండోవారిని ఎంతఎక్కువ నీచంగా చూడగలుగుతారో చూతామని ఇద్దరూ ఎంతకూ పట్టుపట్టుకుకూర్చుంటే, పాపం, ఆడది, సౌభాగ్యమ్మ ఏంచెయ్యగలదు ? ఇద్దరిచేతా ఇంతవయసు గడిచినతరవాత ఇప్పుడు రంకులు కట్టించుకుంటూ, ఇద్దరిసందునా నలగటంతప్ప! ఆవిడ ఎడంగా ఉంటేనే ఇంత సౌరభ్యంగా ఉంది; ఇక ఆవిడ మధ్యవర్తితనం చెయ్యబోతే వాళ్లు ఆమెను బతకనిస్తారా? ఉత్తది! ఆవిడ ఒక్కనమస్కారం చేసి, "దీనికి అంతు ఎప్పుడురా భగవంతుడా?" అని ప్రార్థించింది.

ఆ యిద్దరిలోనూ పైకి చూడటానికి హనుమంతరావు మెరుగనిపిస్తాడు. సాధ్యమైనంత వరకు అతను అవీ ఇవీ తవ్వడు. పోట్లాడటం ఇష్టంలేనివాడల్లే కనిపిస్తాడు. తండ్రి తూలినంత తూలినట్టుండడు. అప్పుడప్పుడూ వాదనలో తండ్రిమాటలు ఆయనమీదికే తిప్పికొట్టి వినేవాళ్లకు తప్పంతా తండ్రిదే ననిపిస్తాడు. కాని అతనివల్ల కావలసినంత తప్పు లేకపోలేదు. పదిరోజులు కిందటివరకూ తనకు కాసీ కావలసినా సంతోషంతో తండ్రి నడిగి తీసుకోలేదా? అది తనకు భరణంగా భావించాడా? తను బి యే వరకూ చదవటానికి అయిన ఖర్చంతా వృథా అయిందనీ, తనకు ఏ చిన్న ఉద్యోగమన్నా దొరక్కపోవటం తన ప్రారబ్ధమనీ అతను అనేకమార్లు అనుకోలేదా? తన అక్కలకు తన తాతఆస్తిమీద నైతికంగా తనకున్న అధికారం ఉందని ఎన్నోసార్లు ఎంతోమందిదగ్గిర అనలేదా? ఇవన్నీ అడిగేవా రెవరు ?

కాస్త కోర్టుపని తగిలి దశరథరామయ్యగారు బస్తీకి వెళ్లవలిసివచ్చింది. హనుమంతరావు అత్తవారిఊరు ఆ ఊరే. సహజంగా దశరథరామయ్య వియ్యంకుడిఇంటికే వెళ్లాడు ఆతిథ్యానికి.

దమయంతి మామగార్ని చాలామర్యాద చేసి, కుశలప్రశ్నలడిగి, కాళ్లు కడుక్కునే టందుకు నీళ్లిచ్చి ఎంతో గౌరవించింది. దశరథ రామయ్యకు కోడల్ని చూడగానే ఎందుకో ప్రాణం లేచివచ్చినట్టయింది. ఈవారం రోజులనించీ తీక్ష్ణమైన ఎండదెబ్బతగిలి నెర్రెలు పడ్డట్టున్న ఆయన హృదయంమీద అమృతవర్షం కురిసినట్టయింది.

కామక్రోధాదులను తిరస్కరించే మహర్షులుసహితం సద్గుణాలకు లొంగిపోయేవాళ్లు. వారం పదిరోజులనించీ గౌరవించబడటంకాని, సానుభూతి చూపబడటంగాని అనుభవించని దశరథరామయ్యకు కోడలి అపేక్ష ఎంత ఆహ్లాదకరంగా ఉందో? తన గర్భవాసాన పుట్టి తన్ను వేధిస్తున్న హనుమంతరావుతో ఈ పిల్లను పోల్చుకున్నాడేమో దశరథ రామయ్య? ఎవరిసానుభూతితోనూ తమకు ప్రమేయంలేనట్టు నటిస్తూ అందరికన్నా ఎక్కువ సానుభూతి కావలసినవాళ్లలో ఆయనకూడా ఒకడు.

ఏమయినా ఆయనకు దమయంతినిచూడగానే కలిగిన ఆనందానికి మేరలేదు. "ఈ పువ్వు ఎంత అందంగా ఉందీ! ఎన్నడూ చూడలేదే! ఆహా! ఇది మనింట్లో ఉంటే ఎంత బాగుండును!" అని అపూర్వమైన పుష్పాన్ని చూసి మనం అనుకున్నట్టు అనుకోగలిగాడు దశరథరామయ్య దమయంతిని చూస్తూ. ఈ పిల్ల తన కోడలయినందుకు చాలాసంతోషమయింది కాని, "ఆ వెధవ దీనికి తగడుకదా" అనే చింత ఆయన్ను కొంచెం బాధించింది.

వెయ్యవలసిన కుశలప్రశ్నలన్నీ వేసి దమయంతి పారిపోలేదు, అక్కడే గడపలో ఆయనకు సగంకనబడుతూ నిలుచుంది. ఈ పిల్లతో తన కష్టసుఖాలన్నీ చెప్పుకోవాలని దశరథరామయ్యకు ఒక ఆవేశం వచ్చింది. ఆమెకూ తనకూ మధ్య ముప్ఫై ఏళ్ల తేడా ఉన్నమాటకూడా మరిచిపోయి, ఆమె తనవయసుమనిషి అయినట్టూ, తను ఆమెవయసువాడల్లేనూ ఆయన మాట్లాడటం మొదలుపెట్టాడు. చిన్నతనంలో ఎప్పుడో ఆయన తన తల్లితో ఈ విధంగా మాట్లాడి ఉంటాడు. మళ్లీ ఇప్పుడు! ఈ అనుభవం ఆయనఆత్మకు చాలా సుఖకరంగాకూడా ఉంది.

పూసగుచ్చినట్టు తనకూ, తన కొడుక్కూ నడిచిన తగాదా యావత్తూ దశరథరామయ్య కోడలికి చెప్పాడు, పొరపాటునఅయినా తను కొడుకును అన్నమాటల్లో ఒకటయినా పయికిరానివ్వకుండా. దమయంతి తీరికగా ఆయన చెప్పేదంతా విన్నది; మధ్యమధ్య మాటలుకూడా అందుకున్నది. "నేను పసిదాన్ని, ఇదంతా నా కెందుకు లేండి!" అన్నట్టుగా కాని, "పెద్దనాంబసానితనం" కనపరుస్తూ కాని ఒక్కమాట కూడా రానివ్వలేదు. మాట్లాడటంలో ఆతూకం సహజంగా రావాలి. దమయంతికది పుట్టుకలోనే వచ్చింది.

దశరథరామయ్యగారు తన మీదినించి గొప్పభారం ఒకటి తొలిగించుకున్న వాడల్లే తృప్తిపడ్డాడు. ఎట్లాగో అది తన నోటిమీదిగానే రావాలి కనక, దశరథరామయ్య వియ్యంకుణ్ణి తన కొడుకుఅవుపోసనకార్యం గురించి కదిలించాడు. దమయంతి కేం? పదిహేనేళ్లు నిండుతై. రజస్వల అయి ఏడెనిమిది మాసాలుకూడా కావస్తున్నది. ఆమె తండ్రీ కొన్ని లాంఛనపుమాటలన్నా చివ

రకు సరే నన్నాడు. ముహూర్తంకూడా నిర్ణయం అయిపోయింది. ఈ మాట ఇంటో తెలియగానే తండ్రీకొడుకులకు మళ్లీ ఒక ఘర్షణ జరిగింది.

"చేసేది నా కార్యమా? ఊళ్లోవాళ్ల కార్యమా? నాకు తప్పెట్లూ, తాళాలూ, బాజాలూ, వందమంది సాక్షులూ ఎందుకు? నా యిష్టం వచ్చినప్పుడు వెళ్లి నా పెళ్లాన్ని నేను తెచ్చుకుంటాను." అని హనుమంతరావూ, "నీయిష్టం వచ్చినట్టే ఏడుచుకో, సువ్వెట్లా ఛస్తే నాకెందుకు?" అని దశరథ రామయ్యా, ఆ పోట్లాట అప్పటికి ఆఖరు చేశారు.

"అమ్మయ్యో! మీరు పోట్లాడటం ఎంత సరదా అండీ! నాతో ఎప్పుడూ పోట్లాడరు కాదూ? ఎవరికైనా కోపంవస్తే నాప్రాణాలు పీచుపీచు మంటై!" అన్నది దమయంతి.

హనుమంతరావు నవ్వాడు. అతను భార్యను తెచ్చుకుని వారంరోజు లయింది. ఇకముందెట్లా ఉన్నా, ఇప్పటివరకూ అతను పెళ్లాం వంక నవ్వుతూ తప్ప చూడలేకుండా ఉన్నాడు. ఇకముందు కూడా ఆమెమీదగాని, చివరకు ఆమెఎదురుగాగాని కోపంతో ఉండటం కష్టంగానే ఉండేటట్టుఉంది. ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా ఉండే విద్య ఆమెకు తెలుసునట్లే ఉంది. ఆమెయొక్క సరదా అదొకరకమైన ఉత్తమజాతి అంటువ్యాధిమాదిరిగా కూడా కనపడుతున్నది.

కొద్దికాలంకిందట తండ్రిచేసిన పనే హనుమంతరావిప్పుడు చేశాడు—తను తన తండ్రిని అన్నమాటలన్నీ దాచిపెట్టి పెళ్లాంతో తండ్రిమీద చాడీలుచెప్పాడు. భగవంతుడు దమయంతిని మధ్యవర్తితనం చెయ్యటానికని సృష్టించాడేమో. లేకపోతే వాళ్లూ వాళ్లూ వచ్చి తమతమ రిపోర్టులు ఆమెదగ్గర చెయ్యటం ఎందుకు?

మధ్యవర్తు లెప్పుడూ గోడమీది పిల్లి వాటంగా ఉండాలి. లేకపోతే తమ ఉద్యోగం త్వరలో ఊడిపోగలదు. అందుకనేనేమో దమయంతి మొగుడులేనప్పుడు మామగారితోనూ, ఒంటరిగా మొగుడితోనూ ఒకరకంగా మాట్లాడటం మొదలుపెట్టింది. ఆరకం ఇదీ:

"ఎబ్బే! మీరు అనవసరంగా మథనపడుతున్నారండీ! మీరు అనేది ముమ్మాటికీ నిజమనుకోండి! కాని ఆయన అనేమాట అబద్ధం కాదు. మీకు సరియైన మధ్యవర్తి ఉండి పని చేస్తే మీ తగాదా సులభంగా తేలిపోతుంది!"

"నీకు తెలేదే, పిచ్చిదానా! అయినా నీకేమన్నా వాణ్ణి తిప్పగలనని ధైర్యం ఉంటే ప్రయత్నించు" అని దశరథరామయ్య అన్నాడు.

"సరే! ఇంకేం? మాకు నువ్వే మధ్యవర్తిగా ఉండు, ఇటువంటి బంగారపు చిలుక మాకు మధ్యవర్తిగా ఉండటంకన్న కావలిసిందేమిటి?" అని హనుమంతరావు అన్నాడు.

కాని ఎన్నాళ్లకూ దమయంతి వ్యవహారంలోకి దిగలేదు. ఎవరి దౌర్బల్యం ఏమిటో తెలిస్తేనేగాని మధ్యవర్తితనం సరిగా సాగదు. సహజంగా మొగుడితత్వం తెలుసుకోటానికే ఆమెకు ఎక్కువ అవకాశాలు లభించినై. ఆమెకు ఒకనాడు మంచిఉపాయం తట్టింది. అవకాశంకోసం కనిపెట్టుకుని కూర్చుంది. పోట్లాట కొద్దిగానో, గొప్పగానో ప్రతిరోజూ జరిగిపోతున్నది కాని ఆమెకు కావలసిన అవకాశం అయిదారురోజులదాకా రాలేదు.

ఆనాడుమధ్యాహ్నం భోజనాలైనతరవాత దశరథరామయ్య భార్యతో ఏదో ఇంటిఖర్చును గురించి మాట్లాడుతూ, కొడుకును కూడా ఒకపోటుపొడవటానికి అవకాశం దొరికేటప్పటికి అది వదులుకోటం ఇష్టంలేక— ఆయన ఇలవంటివిషయాల్లో, పాపం! చిన్నపిల్లవాడివంటివాడు!—" మీకేమే? 'అది చెయ్యి, ఇది చెయ్యి! నాకు పాతికఇయ్యి, యాభై ఇయ్యి!' అంటారు..చేసేవాడికి తెలుస్తుంది ఆకష్టనిష్ఠూరాలు! " అన్నాడు.

ఇందులో హనుమంతరావు తండ్రి తన్ను ఎత్తిపొడిచాడనుకునేటందుకేమీ లేదు. కాని ఇతను ఆ తండ్రికొడుకే కనక తండ్రిఉద్దేశం గ్రహించగలిగినవాడై. "అబ్బో! ఏమిచేత! బహు గొప్ప చేత చేస్తున్నారు?" అని, పుచ్చకాయల దొంగ అంటే భుజాలు తడుముకున్నాడు. అప్పుడు దమయంతి కలిపించుకుంది.

"ఏమిటండీ, కాకపోయినా! ప్రతిదానికీ ఆయనమీదికి ఒంటికాలిమీద లేస్తారు! అంత చాతయినవారు మీరు చెయ్యరాదూ?... ఆతాళంచెవులు ఆయన కివ్వండి మామగారూ! నిజంగానే! ఏంచేస్తారో చూతాం! ఈసూటీపోటీలన్నీ మీకెందుకు?"

దశరథరామయ్య ఒక్కక్షణం నిర్ఘాంతపోయినాడు, కాని దమయంతిమొహంచూసి ధైర్యం తెచ్చుకుని, "ఓ! మహారాజుగా!" అంటూ తాళపుచెవులు తీసి కోడలి చేతిలో పెట్టాడు దమయంతి అవి తీసుకొని వెళ్లి మొగుడిమొహం ఎదట గలగల్లాడిస్తూ "ఇంద!" అన్నది.

హనుమంతరావు లోపల పొందిన ఆనందానికి మేరలేదు. తన తండ్రిని దమయంతి ముచ్చటగా బుట్టలోవేసిందనుకున్నాడు. కాని, పాపం! ఏమీ లాభంలేదు. అతనికి ఎటువంటి బాధ్యతా వహించటానికి ఓపిక లేదు. అటువంటివిషయాల్లో అతను అమితసోమరి. తన కిప్పుడీ మేనేజిమెంటుకూడా ఎందుకు? కాని, దమయంతా? బాకువంటి పిల్ల!

అతను పెళ్లాంవంక నవ్వుతూ చూసి, "అంటే సరి!" అని ఊరుకున్నాడు.

"తీసుకోండి మరి!"

"నే నిప్పుడు ఈపెత్తనం తక్కువయిందనే దిగులుపడుతున్నా కాదూ?" అన్నాడు హనుమంతరావు.

"మాటలు మాత్రం అంటారు —పడే వాళ్లుంటే! ఏం?" అంటూ దమయంతి తాళంచెవులు మామగారికి ఇచ్చేస్తూ, "క్రియకు వచ్చేటప్పటికి ఇంతే లెండి" అన్నది.

వంటఇంట్లో సౌభాగ్యమ్మ నిట్టూర్పువిడిచిన చప్పుడు అస్పష్టంగా వినపడ్డది దమయంతికి.

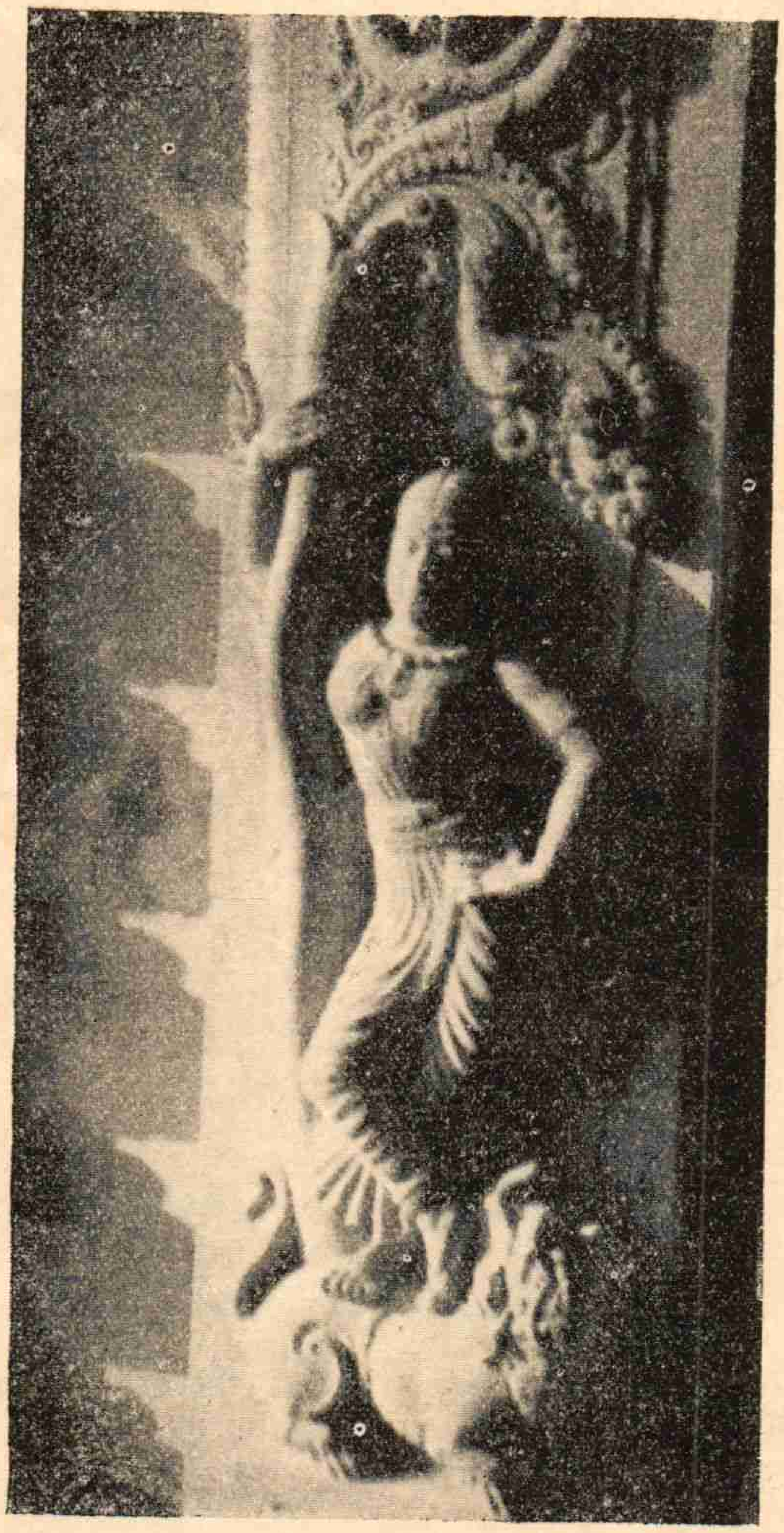

విలాసిని

శిల్ప చిత్రము

K. P. S.